Parlamentul European
2019–2024

Comisia pentru control bugetar

2023/0814(NLE)

14.11.2023

PROIECT DE RAPORT

referitor la propunerea de numire a lui João Leão ca membru al Curții de Conturi
(C9-0397/2023 – 2023/0814(NLE))

Comisia pentru control bugetar

Raportor: Mikuláš Peksa

CUPRINS

Pagina

PROPUNERE DE DECIZIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN 3

ANEXA 1: CURRICULUM VITAE AL LUI JOÃO LEÃO 4

ANEXA 2: RĂSPUNSURILE LUI JOÃO LEÃO LA ÎNTREBĂRILE COMISIEI 6

PROPUNERE DE DECIZIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

privind propunerea de numire a lui João Leão ca membru al Curții de Conturi (C9-0397/2023 – 2023/0814(NLE))

(Procedura de consultare)

Parlamentul European,

– având în vedere articolul 286 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în temeiul căruia a fost consultat de către Consiliu (C9-0397/2023),

– având în vedere articolul 129 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru control bugetar (A9-0000/2023),

A. întrucât, prin scrisoarea din 25 octombrie 2023, Consiliul a consultat Parlamentul European cu privire la numirea lui João Leão în funcția de membru al Curții de Conturi;

B. întrucât Comisia sa pentru control bugetar a evaluat calificările lui João Leão, ținând seama în special de condițiile prevăzute la articolul 286 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene; întrucât, în cadrul acestei evaluări, comisia a primit din partea lui João Leão un curriculum vitae, precum și răspunsurile sale la întrebările scrise care i-au fost adresate;

C. întrucât comisia a organizat apoi, la 29 noiembrie 2023, o audiere a lui João Leão, în cursul căreia acesta a făcut o declarație introductivă și apoi a răspuns la întrebările adresate de membrii comisiei,

1. emite un aviz favorabil/nefavorabil privind propunerea Consiliului de numire a lui João Leão în funcția de membru al Curții de Conturi;

2. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta decizie Consiliului și, spre informare, Curții de Conturi, precum și celorlalte instituții ale Uniunii Europene și instituțiilor de control din statele membre.

ANEXA 1: CURRICULUM VITAE AL LUI JOÃO LEÃO

JOÃO LEÃO

Cetățenie: Portugheză

Data și locul nașterii: 15 februarie 1974, Lisabona, Portugalia

BIOGRAFIE

João Leão este în prezent profesor de economie și finanțe publice și prorector la ISCTE – Institutul Universitar din Lisabona. Printre interesele sale de cercetare se numără reglementarea economică, finanțele publice și macroeconomia.

João Leão a fost ministru de stat pentru finanțe al Portugaliei în perioada 2020-2022 și secretar de stat pentru buget în perioada 2015-2020.

În perioada 2010-2014, a fost director general al Biroului de cercetare al Ministerului Economiei. Anterior, a fost profesor de economie la Institutul Universitar din Lisabona și la Nova School of Business and Economics.

João Leão a obținut un doctorat în economie de la Massachusetts Institute of Technology (MIT) din SUA și diplomele de master și de licență în economie de la Nova School of Business and Economics.

În calitatea sa de ministru al finanțelor, a reprezentat Portugalia ca guvernator al Mecanismului european de stabilitate, al Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare, al Băncii Europene de Investiții, al Grupului Băncii Africane de Dezvoltare, al Băncii Asiatice de Dezvoltare, al Băncii Asiatice de Investiții în Infrastructură, al Băncii Interamericane de Dezvoltare și al Băncii Mondiale.

De asemenea, a fost președinte al Consiliului ECOFIN în timpul președinției portugheze a Consiliului Uniunii Europene în 2021 și președinte al Consiliului guvernatorilor Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare în perioada 2021-2022.

STUDII

2008	Doctorat în economie, Massachusetts Institute of Technology (MIT)
2003	Diplomă de master în economie, Nova School of Business and Economics
1999	Diplomă de licență în economie, Nova School of Business and Economics

EXPERIENȚĂ PROFESIONALĂ

2022 – prezent	João Leão este în prezent profesor de economie și finanțe publice și prorector la ISCTE – Institutul Universitar din Lisabona.
2020 – 2022	Ministru de stat al finanțelor
2015 – 2020	Secretar de Stat pentru Buget
2014 – 2015, 2008–2010	Profesor asistent, Departamentul de economie, Institutul Universitar din Lisabona
2010 – 2014	Director general al Biroului de cercetare al Ministerului Economiei
2000 – 2008	Asistent, Institutul Universitar din Lisabona
1999 – 2000	Asistent stagiar în economie, Nova School of Business and Economics

ALTE ACTIVITĂȚI PROFESIONALE

2021 – 2022	Președinte al Consiliului guvernatorilor Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare
2020 – 2022	Membru al Consiliului guvernatorilor, Mecanismul european de stabilitate; Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare; Banca Europeană de Investiții; Banca Africană de Dezvoltare; Banca Asiatică de Dezvoltare; Banca Asiatică de Investiții în Infrastructură; Banca Interamericană de Dezvoltare; Banca Mondială
2021	Președinte al Consiliului ECOFIN în timpul președinției portugheze a Consiliului Uniunii Europene
2010 – 2014	Membru al Consiliului Economic și Social
2010 – 2014	Membru al Consiliului Superior de Statistică
2010 – 2013	Membru al Consiliului general al Institutului Universitar din Lisabona
2009 – 2013	Doctorat în științe economice la Institutul Universitar din Lisabona
2009 – 2010	Președinte al Consiliului științific al Departamentului de economie, Institutul Universitar din Lisabona

ANEXA 2: RĂSPUNSURILE LUI JOÃO LEÃO LA ÎNTREBĂRILE COMISIEI

Chestionar pentru candidații la funcția de membru al Curții de Conturi

Experiență profesională

1. Vă rugăm să indicați experiența dumneavoastră profesională în domeniul finanțelor publice, în planificare bugetară, în execuția sau gestiunea bugetară sau în controlul sau auditul bugetar.

Viața mea profesională a fost dedicată serviciilor publice și finanțelor publice. Am deținut funcții relevante cu responsabilități în materie de planificare bugetară, execuție bugetară, control bugetar și audit. Am fost ministru de stat portughez pentru finanțe și secretar de stat pentru buget și am deținut funcții de conducere în cadrul unor entități publice cu responsabilități în aceste domenii, pe lângă faptul că am fost profesor universitar de economie și finanțe publice.

În calitate de ministru al finanțelor din Portugalia (2020-2022), am deținut responsabilitatea finală pentru elaborarea bugetului de stat portughez. Aceasta a implicat planificarea și previzionarea cheltuielilor și veniturilor din bugetul de stat, precum și coordonarea principalelor măsuri care urmează să fie introduse în buget. De asemenea, am fost responsabil de stabilirea normelor pentru elaborarea și punerea în aplicare a acestor măsuri. În plus, am fost responsabil de planificarea financiară pe termen mediu a statului portughez, de elaborarea programului de stabilitate și de respectarea normelor bugetare europene. Acest lucru a necesitat o colaborare strânsă cu contactele interne și asigurarea legăturii cu instituțiile europene în contextul semestrului european.

În această perioadă, am deținut responsabilitatea finală în Portugalia pentru execuția și gestionarea bugetului de stat portughez, pentru a mă asigura că obiectivele stabilite au fost atinse într-un mod cât mai eficient posibil.

În calitate de ministru al finanțelor, am supravegheat Autoritatea de Audit din Portugalia, Inspectoratul General al Finanțelor (Inspeção Geral de Finanças – Autoridade de Auditoria, IGF), care este responsabil de auditurile financiare și bugetare interne, și autoritatea de audit pentru punerea în aplicare a fondurilor europene în Portugalia. În această funcție, am avut responsabilitatea de a supraveghea și aproba un număr mare de audituri de conformitate, financiare și de performanță efectuate de IGF. De asemenea, am acordat o atenție deosebită auditurilor Curții de Conturi portugheze, în calitate de autoritate de audit externă independentă, iar recomandările acesteia au fost luate în considerare, în special în ceea ce privește gestiunea financiară a statului, la elaborarea bugetului de stat și a conturilor administrațiilor publice.

Am ocupat funcția de secretar de stat pentru buget la Ministerul Finanțelor (2015-2020), unde am fost responsabil de elaborarea a cinci dintre bugetele de stat ale Portugaliei, sprijinind inclusiv elaborarea bugetelor diferitelor ministere, și am jucat un rol-cheie în stabilirea alocărilor bugetare ale ministerelor și ale principalelor entități publice.

În calitate de secretar de stat pentru buget, am fost direct responsabil de gestionarea și execuția generală a bugetului de stat portughez. Aceasta a inclus responsabilitatea de a se asigura că diferitele entități publice își desfășoară activitatea în cadrul bugetelor lor. Am fost, de asemenea, responsabil, în cursul execuției bugetare, de gestionarea consolidării și realocării alocărilor bugetare între ministere și agențiile publice, în limitele legale stabilite în bugetul de stat.

Am fost, de asemenea, responsabil, după execuția finală a fiecărui buget, de raportarea și asigurarea răspunderii față de parlamentul țării prin pregătirea conturilor administrațiilor

publice. Am avut, de asemenea, responsabilitatea de a monitoriza execuția bugetului pe tot parcursul anului și de a redacta rapoarte lunare privind execuția bugetului de stat.

În plus, am fost responsabil de punerea în aplicare a unei reforme ambițioase a gestionării finanțelor publice și de modificările la legea-cadru a bugetului care erau necesare pentru punerea în aplicare a acestei reforme.

În calitate de secretar de stat pentru buget, am supravegheat, de asemenea, IGF (entitatea responsabilă cu auditurile interne a statului portughez) ca parte a auditării și evaluării legalității și regularității cheltuielilor publice efectuate de serviciile publice. Ca atare, am fost responsabil de analizarea și aprobarea unui număr foarte mare de audituri efectuate de IGF cu privire la diferitele entități publice din Portugalia.

În anii în care am deținut funcții de conducere în cadrul Ministerului Finanțelor, în calitate de ministru al finanțelor și de secretar de stat pentru buget, am elaborat și am pus în aplicare șapte bugete de stat. Prin urmare, am fost unul dintre principalii funcționari ai Ministerului Finanțelor responsabili de redresarea finanțelor publice în Portugalia în ultimul deceniu. În 2022, Portugalia avea un deficit bugetar de doar 0,3 % din PIB, unul dintre cele mai scăzute din Uniunea Europeană (UE). Portugalia a realizat, de asemenea, a treia cea mai mare reducere a datoriei sale publice în UE între 2015 și 2022.

În calitate de director general al Biroului de cercetare din cadrul Ministerului Economiei (2010-2014), entitatea responsabilă cu planificarea și strategia Ministerului Economiei, am fost responsabil de asistarea și monitorizarea elaborării bugetelor entităților din cadrul ministerului respectiv, precum și de stabilirea țintelor și obiectivelor corespunzătoare acestora. Am fost, de asemenea, responsabil cu acordarea de asistență, monitorizarea și supravegherea execuției bugetului lor și cu sprijinirea Ministerului Economiei în acest domeniu.

În calitate de director general al Biroului de Cercetare, am fost responsabil și de departamentul financiar, și anume de elaborarea și de execuția bugetului acestei direcții generale. În calitate de prorector al unei universități (din 2022), susțin elaborarea bugetului universității și sunt responsabil de supravegherea punerii în aplicare a principalelor sale proiecte de investiții.

În cele din urmă, în calitate de profesor de economie și finanțe publice, obiectivul central al carierei mele și al cercetării mele academice a fost promovarea eficienței în utilizarea fondurilor publice și în gestionarea finanțelor publice.

2. Care sunt cele mai importante realizări din cariera dvs. profesională?

Una dintre principalele realizări ale carierei mele profesionale a fost contribuția mea la progresele foarte pozitive înregistrate în finanțele publice ale Portugaliei în perioada în care am lucrat în cadrul Ministerului Finanțelor (2015-2022), în funcțiile de ministru de finanțe al Portugaliei și de secretar de stat pentru buget. Aceste progrese au rezultat din culminarea eforturilor și a reformelor puse în aplicare în Portugalia în ultimul deceniu.

Ca urmare a acestor lucrări, Portugalia a înregistrat în 2019 primul său excedent bugetar din ultimii 50 de ani. După pandemie, în 2021, Portugalia s-a numărat printre primele țări europene care au revenit la un deficit bugetar sub 3 %, iar în 2022 avea un deficit bugetar de doar 0,3 %, unul dintre cele mai scăzute din UE.

Între 2015 și 2022, Portugalia a obținut a doua cea mai mare reducere a deficitului său bugetar în UE și a treia cea mai mare reducere a datoriei publice (ca procent din PIB). În 2015, când am preluat funcția în cadrul Ministerului de Finanțe, Portugalia făcea încă obiectul procedurii

aplicabile deficitelor excesive, cu un deficit bugetar de 4,4 %, în ciuda eforturilor anterioare. În ultimii ani, gestionarea finanțelor publice în Portugalia a fost apreciată în mare măsură de instituții internaționale precum Comisia Europeană și FMI. În 2015, datoria publică a Portugaliei a fost evaluată în categoria „speculativegrade“ (cu perspectivă negativă). În prezent, are ratingul A, iar Portugalia face parte în prezent din grupul țărilor UE finanțate cu cele mai scăzute rate ale dobânzii de pe piețele financiare. Aceste progrese foarte pozitive în domeniul finanțelor publice au avut loc într-un scenariu în care redresarea economiei și a ocupării forței de muncă a fost realizată în paralel cu punerea în aplicare a unor politici sociale și de mediu importante, precum și a unor politici de îmbunătățire a competitivității țării.

O altă etapă importantă a carierei mele profesionale a fost gestionarea economică și financiară în timpul pandemiei. În calitate de ministru al finanțelor, am avut responsabilitatea, în cadrul guvernului, de negocierea, punerea în aplicare și finanțarea principalelor măsuri cu impact financiar menite să abordeze consecințele pandemiei într-un context extrem de incert. Într-o perioadă scurtă de timp, a fost necesar să se aprobe noi scheme excepționale pentru sprijinirea familiilor și a ocupării forței de muncă, precum și măsuri de sprijinire a întreprinderilor și de menținere a capacității de producție a țării. Aceste noi programe ample au inclus măsura privind „concedierile” (care sprijină o parte semnificativă a salariilor întreprinderilor din sectoarele afectate), sprijinul excepțional pentru șomerii și persoanele care desfășoară o activitate independentă, scheme majore de finanțare a lichidității întreprinderilor și sprijin special pentru sectoarele cele mai afectate, inclusiv transportul, turismul și serviciile de alimentație publică. Acest program de măsuri a fost finanțat parțial prin scheme europene precum SURE și REACT-EU.

Între timp, incluzând toate aceste activități, a fost necesar să se activeze toate structurile și procedurile de supraveghere necesare pentru a asigura punerea în aplicare financiară a acestor scheme în interesul regularității și al eficienței economice.

Aceste politici publice excepționale au avut rezultate foarte pozitive în ceea ce privește ocuparea forței de muncă și menținerea capacității de producție a economiei portugheze. Deși pandemia a declanșat cea mai mare scădere a activității economice de la Al Doilea Război Mondial, ocuparea forței de muncă în Portugalia a rămas relativ stabilă, iar în 2022, după încheierea pandemiei, ocuparea forței de muncă a atins un nivel record. De asemenea, economia s-a redresat rapid în 2022, iar PIB-ul era deja cu 3,5 % peste nivelul său din 2019, anul anterior pandemiei. Între timp, finanțele publice s-au îmbunătățit rapid și, până în 2022, au fost aproape echilibrate, cu un deficit bugetar de numai 0,3 %, unul dintre cele mai scăzute din UE. Buna gestiune a finanțelor publice în timpul pandemiei a fost un factor fundamental. Nu a existat nicio ezitare în acordarea unui sprijin puternic întreprinderilor și familiilor, dar a existat și preocuparea legată de faptul că sprijinul ar fi trebuit să fie direcționat (destinat celor mai afectați) și ar fi trebuit să aibă un caracter temporar, astfel încât, la sfârșitul pandemiei, finanțele publice să se poată redresa rapid.

3. Care a fost experiența dumneavoastră profesională în cadrul organizațiilor sau instituțiilor internaționale multiculturale și multilingve cu sediul în afara țării dumneavoastră de origine?

Am coordonat ECOFIN în timpul președinției portugheze a Consiliului Uniunii Europene în prima jumătate a anului 2021. În calitate de ministru al finanțelor, am fost membru al ECOFIN și al Eurogrupului și am participat lunar la reuniunile acestora. Atribuțiile mele ca coordonator

al ECOFIN și membru al ECOFIN și respectiv al Eurogrupului au implicat contacte multilaterale și bilaterale strânse și frecvente cu guvernele diferitelor țări europene și cu instituțiile UE, cum ar fi Comisia Europeană și Parlamentul European.

Am fost ales președinte al Consiliului guvernatorilor Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), în timp ce am fost ministru portughez al finanțelor (2021-2022).

Am fost membru al Consiliului guvernatorilor instituțiilor internaționale, cum ar fi Mecanismul european de stabilitate; Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare; Banca Europeană de Investiții; Banca Africană de Dezvoltare; Banca Asiatică de Dezvoltare; Banca Asiatică de Investiții în Infrastructură; Banca Interamericană de Dezvoltare și Banca Mondială (2020-2022), în calitate de ministru de finanțe al Portugaliei.

În calitate de director al Biroului de cercetare al Ministerului Economiei, am avut contacte și reuniuni foarte frecvente, inclusiv participarea la grupuri de lucru, cu instituții internaționale precum OCDE, FMI, Banca Mondială și Comisia Europeană.

Am obținut un doctorat în economie și am lucrat la Massachusetts Institute of Technology (MIT) din SUA (2003-2008), o universitate cu un puternic accent internațional, în care majoritatea lectorilor, cercetătorilor și studenților provin din întreaga lume.

4. Ați primit descărcarea pentru atribuțiile de gestiune pe care le-ați îndeplinit anterior, în cazul în care era prevăzută o astfel de procedură?

Portugalia nu dispune de o procedură de descărcare de gestiune similară cu cea a UE. Cu toate acestea, ca parte a răspunderii pe care o port, Parlamentul Portugaliei mi-a acordat întotdeauna descărcarea de gestiune în cei șapte ani în care am ocupat funcția de ministru de finanțe, perioadă în care am fost responsabil de execuția bugetului prin aprobarea conturilor administrațiilor publice.

5. Care dintre posturile profesionale ocupate de dumneavoastră anterior reprezintă numiri politice?

Am fost numit ministru de stat pentru finanțe (2020-2022) și secretar de stat pentru buget (2015-2020) de către președintele Republicii Portugalia, la propunerea prim-ministrului. Am îndeplinit aceste roluri în mod independent, fără a aparține niciunui partid politic.

Am fost numit director al Biroului de cercetare al Ministerului Economiei (2010-2013 și 2013-2014) și am fost consilier al secretarului de stat pentru economie (2009-2010).

6. Care sunt cele mai importante trei decizii la care ați luat parte în cadrul carierei dvs. profesionale?

În primul rând, în calitate de ministru al finanțelor, a fost decizia privind pachetul de măsuri de sprijin economic și financiar menite să combată pandemia. Într-o situație foarte dificilă, nouă și incertă, a trebuit să negociez și să decid cu privire la programul de măsuri vitale pentru protejarea familiilor și menținerea locurilor de muncă, a întreprinderilor și a capacității de producție a economiei portugheze în timpul pandemiei, garantând, în același timp, aplicarea sa într-un cadru de regularitate și control.

În al doilea rând, au fost decizii privind reformele bugetare și financiare și măsurile menite să îmbunătățească situația finanțelor publice ale Portugaliei, în timp ce am fost ministru de finanțe

și secretar de stat pentru buget în perioada 2015-2022. Această serie de măsuri a fost decisivă pentru că Portugalia a reușit să iasă din procedura aplicabilă deficitelor excesive la care a fost supusă din 2015 din cauza unui deficit bugetar de 4,4 %, să aibă un deficit bugetar de numai 0,3 % în 2022, unul dintre cele mai scăzute din UE, și să înregistreze a treia cea mai mare reducere a datoriei publice din UE între 2015 și 2022.

În cele din urmă, în calitate de ministru al finanțelor și secretar de stat pentru buget în cadrul unui guvern minoritar, în cursul anilor am jucat, în cursul a șapte bugete, un rol esențial în negocierea proiectului de buget de stat al Portugaliei și a măsurilor respective, pentru a obține sprijinul mai multor partide din parlamentul portughez. Acestea au fost decizii dificile și foarte importante, deoarece aprobarea bugetului de stat și stabilitatea politică și economică rezultantă depindeau de ele. În același timp, era esențial să se asigure că pachetul de măsuri prevăzut în buget este eficace și eficient și că acest lucru urma să contribuie la îmbunătățirea sustenabilității finanțelor publice ale Portugaliei.

Independența

7. Tratatul prevede ca membrii Curții de Conturi să își exercite atribuțiile „în deplină independență”. Cum ați respecta această obligație în exercitarea viitoarelor dumneavoastră atribuții?

Independența este una dintre valorile fundamentale care ar trebui să ghideze activitatea Curții de Conturi Europene (CCE), astfel cum se prevede în tratat și în Codul de conduită al CCE.

A fi independent înseamnă a nu accepta nicio instrucțiune din partea niciunui guvern sau a oricărei alte entități publice sau private. Aceasta înseamnă, de asemenea, a fi liber de orice influență care ar putea compromite sau părea să compromită exercitarea funcțiilor de membru al Curții de Conturi.

Nu dețin nicio funcție politică și nu am alte activități sau interese de afaceri care ar putea ridica îndoieli cu privire la independența mea.

Mă angajez să îmi îndeplinesc mandatul, în cazul în care voi fi numit membru al CCE, în mod imparțial și independent, și să îmi bazez raționamentul profesional pe dovezi empirice și pe date obiective, adecvate și fiabile.

În cazul în care, în exercitarea atribuțiilor mele, mă voi confrunta vreodată cu orice potențial conflict de interese sau cu o situație care doar pare a fi un conflict de interese, voi lua imediat măsuri și voi solicita avizul Comitetului de etică și al președintelui Curții de Conturi Europene. Dacă este necesar, mă voi retrage din activitatea în cauză, respectând cu strictețe Codul de conduită al membrilor CCE și cadrul etic al membrilor săi.

De-a lungul întregii mele cariere profesionale și în diferitele roluri pe care le-am îndeplinit, am fost ghidat de principiile independenței, rigorii și obiectivității.

8. Participați, dumneavoastră sau rudele dvs. apropiate (părinți, frați sau surori, partener legal sau copii), la activități comerciale, dețineți acțiuni la vreo societate sau aveți alte angajamente care ar putea intra în conflict cu atribuțiile dvs. viitoare?

Nu. Nici eu, nici rudele mele apropiate nu deținem acțiuni sau angajamente care să fie în conflict cu atribuțiile mele în calitate de membru al Curții de Conturi Europene.

9. Sunteți dispus să îi comunicați Președintelui Curții de Conturi toate interesele dumneavoastră financiare și alte angajamente pe care le aveți și să le faceți publice?

Da, sunt pregătit să comunic toate interesele și angajamentele mele financiare și să le fac publice. Din cauza atribuțiilor de serviciu public pe care le-am îndeplinit în trecut, interesele și angajamentele mele financiare au putut fi examinate din 2010.

10. Sunteți implicat în prezent în acțiuni în justiție? Dacă răspunsul este „da”, vă rugăm să oferiți precizări.

Nu, nu sunt.

11. Dețineți o funcție sau exercitați un mandat politic? Dacă da, la ce nivel? Ați deținut funcții politice în ultimele 18 luni? Dacă răspunsul este „da”, vă rugăm să oferiți precizări.

Nu, în prezent nu îndeplinesc nicio activitate sau rol executiv în politică și nu am deținut nicio funcție politică în ultimele 18 luni. În plus, nu am făcut niciodată parte din niciun partid politic. Sarcinile publice pe care le-am îndeplinit în trecut au fost întotdeauna independente.

12. Sunteți dispus să renunțați la orice mandat electiv sau funcție de răspundere în cadrul unui partid politic în cazul în care veți fi numit membru al Curții de Conturi?

După cum am menționat în răspunsul meu la întrebarea 11, nu dețin în prezent nicio funcție electivă sau poziție politică de partid și nu intenționez să mă alătur niciunui partid politic.

13. Cum ați trata un caz de neregulă gravă sau chiar de fraudă și/sau de corupție în care sunt implicate persoane din statul membru din care proveniți?

Toate cazurile de nereguli sau de fraudă trebuie tratate exact în același mod, indiferent de statul membru. Consider că frauda și corupția sunt complet inacceptabile și susțin o politică de toleranță zero în acest sens.

În cazul în care, în cadrul activității de audit, ar fi depistată vreo suspiciune de fraudă sau corupție, aceasta va fi transmisă prompt către OLAF sau EPPO, după caz, în deplină conformitate cu procedurile CCE. În acest scenariu, aș sprijini pe deplin echipele de audit și aș colabora cu Serviciul Juridic al CCE și cu președintele Curții.

Îndeplinirea atribuțiilor

14. Care ar trebui să fie caracteristicile principale ale unei culturi de bună gestiune financiară în cadrul unui serviciu public? Cum ar putea contribui CCE la încetățenirea acestei culturi?

Buna gestiune financiară este esențială pentru a garanta că politicile și deciziile publice aduc cele mai mari beneficii cetățenilor și contribuie la consolidarea încrederii cetățenilor în instituțiile publice.

Buna gestiune financiară trebuie să asigure o bună performanță economică și financiară, respectând principiile economiei, eficienței și eficacității: Aceasta trebuie să asigure utilizarea eficientă a fondurilor publice, garantând cea mai bună relație posibilă între fondurile utilizate și realizarea obiectivelor, și trebuie să promoveze eficacitatea: cu alte cuvinte, capacitatea de a îndeplini obiectivele stabilite.

Obiectivele măsurilor și programelor trebuie stabilite în prealabil și pe baza unei decizii în cunoștință de cauză cu privire la costurile și beneficiile acestora. Progresele înregistrate în atingerea obiectivelor trebuie monitorizate pe baza unor indicatori adecvați. Astfel cum se prevede la articolul 33 din Regulamentul financiar, obiectivele trebuie să fie specifice, măsurabile, realizabile, relevante și încadrate în timp. Trebuie să existe cea mai mare transparență în execuția bugetului și a programelor sale. Punerea sa în aplicare trebuie raportată periodic Parlamentului European și Consiliului. O cultură a bunei gestiuni financiare trebuie să garanteze că informațiile și datele sunt ușor accesibile și ușor de înțeles, pentru a permite un control democratic adecvat.

Trebuie instituite mecanisme solide de control intern pentru a permite o evaluare adecvată a riscurilor și pentru a garanta calitatea și acuratețea informațiilor raportate, regularitatea și legalitatea cheltuielilor efectuate, precum și eficiența și eficacitatea utilizării fondurilor publice.

Buna utilizare a tehnologiei informației este esențială pentru îmbunătățirea gestiunii financiare și a sistemelor de control intern.

Curtea de Conturi Europeană (CCE) joacă un rol esențial în promovarea principiului bunei gestiuni a finanțelor publice. CCE are misiunea de a efectua audituri și rapoarte pentru a evalua calitatea gestionării finanțelor publice, și anume dacă aceasta respectă principiile economiei, eficienței și eficacității, precum și legalitatea și regularitatea cheltuielilor. Prin urmare, Curtea contribuie la o mai mare transparență și responsabilitate a factorilor de decizie, precum și la buna gestiune a finanțelor publice. Activitatea Curții oferă un stimulent ex-ante puternic pentru ca entitățile publice să promoveze buna gestiune financiară, deoarece acestea știu că vor fi evaluate cu meticulozitate și transparență de către auditorul extern independent al UE. În plus, auditurile CCE contribuie la identificarea deficiențelor și a domeniilor în care performanța financiară ar trebui să se îmbunătățească și la formularea de recomandări cu privire la modul în care se poate realiza acest lucru. Acestea pot fi apoi utilizate de factorii de decizie pentru a îmbunătăți gestionarea finanțelor publice. Este important să se sublinieze nu numai deficiențele, ci și bunele practici care pot fi urmate.

Pentru ca recomandările CCE să aibă un impact, este important ca acestea să fie formulate într-un mod clar și precis și să existe o monitorizare ulterioară pentru a evalua dacă acestea sunt puse în aplicare. Activitatea de audit a CCE va avea, de asemenea, un impact mai mare dacă va fi efectuată în timp util, astfel încât să poată fi utilizată de factorii de decizie și de funcționarii publici și dacă există o bună relație de lucru cu Parlamentul European, în special cu Comisia pentru control bugetar (CONT) a Parlamentului European, astfel încât activitatea sa de inspecție a bugetului UE să se poată baza pe informațiile furnizate de CCE.

15. Potrivit tratatului, Curtea de Conturi trebuie să sprijine Parlamentul în exercitarea atribuțiilor sale de control al execuției bugetare. Cum ați îmbunătăți în continuare cooperarea dintre Curte și Parlamentul European (mai ales Comisia pentru control bugetar a acestuia) pentru a întări atât controlul public asupra cheltuielilor generale, cât și eficiența acestora?

Parlamentul European joacă un rol esențial în inspectarea și controlul execuției bugetului UE,

astfel încât să se asigure că cheltuielile se efectuează în conformitate cu legea și în modul cel mai eficace și eficient, în vederea îmbunătățirii vieții cetățenilor UE.

Una dintre principalele sarcini ale CCE este de a sprijini Parlamentul European în exercitarea competențelor sale de control asupra execuției bugetului, astfel cum se prevede la articolul 287 din tratat. Prin urmare, Parlamentul European și, în special, Comisia CONT ar trebui să fie partenerul cel mai apropiat al CCE și ar trebui depuse toate eforturile pentru a îmbunătăți cooperarea eficace dintre aceste instituții.

CCE are rolul de a furniza toate informațiile și datele relevante pentru activitatea Parlamentului European. Ar trebui să existe un canal de comunicare continuu și intensiv între CCE și Parlamentul European, prin contacte formale sau informale, inclusiv reuniuni periodice între membrii CCE și CONT și echipele acestora, pentru a permite schimbul de informații, opinii și priorități. Acest lucru va permite CCE să înțeleagă mai bine nevoile Parlamentului European și cele mai bune modalități de a le satisface.

Raportarea CCE către Parlamentul European ar trebui intensificată. La stabilirea programului de lucru al CCE, este esențial ca ideile și preocupările Parlamentului să fie luate în considerare pentru a reflecta prioritățile acestuia și pentru a putea sugera subiectele care urmează să fie auditate. Această interacțiune a CCE cu Parlamentul este decisivă pentru a selecta temele cele mai importante, relevante și cu impact mai mare. Pentru a consolida supravegherea raportului costuri-beneficii în ceea ce privește cheltuielile, este, de asemenea, important să se mărească numărul de rapoarte specifice și speciale în domenii cu risc sporit și cu un impact economic și financiar ridicat.

În plus, rapoartele și avizele CCE trebuie prezentate în timp util și în paralel cu procesul de descărcare de gestiune și cu procesul legislativ, astfel încât să poată fi cât mai relevante pentru procesul decizional. Ca atare, CCE ar trebui să încerce să fie proactivă și să monitorizeze agenda legislativă, astfel încât să poată fi pregătită să răspundă rapid atunci când i se solicită acest lucru.

16. În opinia dumneavoastră, care este valoarea adăugată a auditului performanței și cum ar trebui încorporate constatările acestuia în procedurile de gestiune?

Auditul performanței este o componentă-cheie a auditului. Acesta completează auditul financiar și auditul de conformitate și a devenit din ce în ce mai important în ultimii ani.

Având în vedere că fondurile publice sunt întotdeauna limitate, trebuie să ne asigurăm că fondurile sunt utilizate în cel mai bun mod posibil pentru a servi UE și cetățenii săi. Auditul performanței evaluează în mod specific economia, eficacitatea și eficiența utilizării fondurilor publice: este important să se evalueze nu numai eficacitatea, și anume dacă obiectivele stabilite sunt îndeplinite, ci și eficiența, și anume dacă beneficiile produse sunt realizate la cel mai mic cost posibil sau dacă, cu costurile aferente, nu ar fi posibil să se obțină beneficii mai mari pentru cetățeni.

Auditul performanței are o valoare adăugată ridicată și are un impact foarte pozitiv asupra societății. Aceasta contribuie la îmbunătățirea politicilor și deciziilor publice, sporind eficacitatea și eficiența acestora și, prin urmare, contribuie la bunăstarea cetățenilor UE.

În atribuțiile mele la Ministerul de Finanțe, unul dintre principalele aspecte care m-au motivat a fost contribuția la îmbunătățirea eficienței și eficacității statului portughez și a politicilor sale publice. Când am ocupat funcția de ministru al finanțelor și înainte de secretar de stat pentru

buget, prioritatea mea a fost de a evalua eficacitatea și eficiența potențiale și toate măsurile propuse de diferitele departamente guvernamentale cu un impact economic și financiar. De asemenea, m-am asigurat că au fost aduse modificări măsurilor în vigoare pentru a le îmbunătăți eficiența. Ca atare, existența unor rapoarte de audit al performanței sau a altor analize ale performanței, care să evalueze în mod riguros și obiectiv eficacitatea și eficiența programelor sau a măsurilor existente și care să conțină propuneri clare și fezabile de modificări care le-ar putea îmbunătăți eficiența și eficacitatea, a fost extrem de utilă și adesea decisivă.

În calitate de director al Biroului de cercetare al Ministerului Economiei, una dintre sarcinile mele principale a fost aceea de a evalua eficiența și eficacitatea principalelor măsuri din cadrul Ministerului Economiei, utilizând adesea rapoarte de performanță alături de alte analize și surse de informații. În plus, în calitate de profesor de economie și finanțe publice, promovarea eficienței în utilizarea fondurilor publice a fost întotdeauna un element central al carierei mele academice și al cercetării științifice.

În opinia mea, în evaluarea economiei, a eficienței și a eficacității politicilor și programelor publice, auditurile performanței contribuie, prin urmare, în mod semnificativ la îmbunătățirea modului în care sunt concepute politicile publice și la sprijinirea factorilor de decizie și a funcționarilor să ia decizii în cunoștință de cauză cu privire la alocarea fondurilor publice. În plus, auditurile performanței pot include recomandări specifice privind modalitățile de îmbunătățire a performanței programelor și a măsurilor. În cele din urmă, auditurile performanței contribuie la creșterea transparenței în ceea ce privește eficiența și eficacitatea utilizării fondurilor publice. Prin urmare, auditurile performanței contribuie la tragerea la răspundere a factorilor de decizie și a funcționarilor publici și la crearea unui context mai favorabil introducerii de reforme și schimbări care îmbunătățesc politicile și programele publice.

17. Cum ar putea fi îmbunătățită cooperarea dintre Curtea de Conturi, instituțiile naționale de audit și Parlamentul European (Comisia pentru control bugetar) în ceea ce privește auditarea bugetului UE?

Toate cele trei instituții au în comun obiectivul de a contribui la buna gestiune a finanțelor publice și la utilizarea eficientă și eficace a fondurilor publice. Din acest motiv, consolidarea cooperării dintre aceste entități este esențială pentru îmbunătățirea eficienței auditului bugetar al UE.

După cum am menționat în răspunsul meu la întrebarea 15, Parlamentul European și, în special, Comisia CONT ar trebui să fie partenerul cel mai apropiat al CCE în îndeplinirea mandatului său, precum și principala sa parte interesată. Cooperarea dintre aceste entități ar trebui să fie consolidată și îmbunătățită în continuare. Prin urmare, este esențial să se asigure o comunicare strânsă și periodică între cele două entități, inclusiv reuniuni formale și informale, între membrii CONT și cei ai CCE. Acest lucru va permite CCE să elaboreze rapoarte și să furnizeze informații care să reflecte cel mai bine nevoile și prioritățile CONT. Îmbunătățirea comunicării și a schimbului de idei va ajuta CCE să includă în agenda activității sale de audit subiecte care sunt considerate cele mai relevante și cu cel mai mare impact. În plus, pentru ca aceste informații să fie utile procesului decizional al Parlamentului European, este important ca acestea să fie furnizate în timp util.

Consider că este foarte important să se continue consolidarea cooperării dintre CCE și instituțiile supreme de audit (ISA) ale UE. Politicile importante ale UE, care reprezintă aproximativ 70 % din bugetul UE, sunt elaborate pe o bază comună cu statele membre. Aceasta înseamnă că instituțiile supreme de audit și celelalte organisme de audit ale statelor membre

joacă un rol esențial în auditarea utilizării fondurilor europene la nivel național.

Cooperarea bilaterală dintre CCE și instituțiile supreme de audit ar trebui aprofundată prin consolidarea auditurilor comune. În plus, această cooperare ar trebui, de asemenea, să fie consolidată prin intermediul unor instrumente precum sesiuni de formare, programe de schimb de auditori și evaluări inter pares ale CCE efectuate de alte instituții supreme de audit. Un bun exemplu a fost evaluarea inter pares a punerii în aplicare a strategiei CCE pentru perioada 2018-2020, efectuată de alte instituții supreme de audit.

La nivel multilateral, este, de asemenea, important să se intensifice impactul Comitetului de contact al instituțiilor supreme de audit din UE și al EUROSAI și INTOSAI. Acest lucru ar putea contribui la alinierea perspectivelor cu privire la cele mai relevante subiecte care urmează să fie auditate. Cooperarea consolidată între instituțiile supreme de audit, împreună cu schimbul de informații, este esențială pentru a evita suprapunerea activităților și pentru a optimiza resursele prin audituri comune. Prin urmare, este important ca metodologia de audit și interpretarea normelor să fie armonizate între diferitele instituții supreme de audit.

Dezvoltarea principiului auditului unic va contribui la creșterea eficienței în utilizarea resurselor de audit, evitând duplicarea auditului și reducând numărul de audituri la care sunt supuse entitățile auditate, simplificând astfel accesul la fondurile europene. Pentru aplicarea principiului auditului unic, este esențial să existe o cooperare strânsă între diferitele entități de audit. Acest lucru se datorează faptului că aplicarea acestui principiu va funcționa bine numai dacă, astfel cum s-a menționat, metodologia de audit și interpretarea normelor sunt armonizate între diferitele entități de audit.

18. Cum ați îmbunătăți procedura de raportare a CCE pentru a pune la dispoziția Parlamentului European toate informațiile necesare cu privire la corectitudinea datelor furnizate Comisiei Europene de către statele membre?

Existența unor date exacte armonizate între statele membre este esențială pentru a dispune de informații fiabile cu privire la execuția bugetului și la utilizarea fondurilor europene. Una dintre sarcinile principale ale CCE este tocmai de a furniza Parlamentului European date și informații fiabile cu privire la modul în care este executat bugetul.

În rapoartele sale, CCE a atras atenția asupra necesității de a îmbunătăți calitatea și acuratețea datelor furnizate de statele membre, inclusiv asupra necesității de a îmbunătăți sistemele lor de raportare și de monitorizare. Consider că este foarte important ca CCE să continue, în rapoartele sale, să avanseze în acest sens și să evidențieze principalele deficiențe și domenii specifice în care calitatea informațiilor nu este adecvată.

În activitatea sa, CCE trebuie să continue să auditeze exactitatea și fiabilitatea datelor furnizate de statele membre, astfel cum se prevede în strategia CCE pentru perioada 2021-2025, inclusiv auditarea fiabilității sistemelor de colectare a datelor și a sistemelor de control intern corespunzătoare. În acest scop, CCE ar trebui să formuleze recomandări pentru îmbunătățirea calității, a fiabilității și a facilității accesului la informații al acestor sisteme.

Un alt mijloc de evaluare a calității informațiilor furnizate de statele membre este utilizarea pe scară mai largă a tehnologiilor informației, astfel cum se prevede și în strategia CCE pentru perioada 2021-2025. Tehnologiile informației pot contribui în mod semnificativ la asigurarea unui acces sigur, fiabil și mai ușor la informații pentru entitățile auditate. Se poate preconiza că CCE va îmbunătăți utilizarea de noi instrumente și tehnici de audit digital care să permită colectarea și analiza automată a datelor și să valorifice posibilitățile oferite de volumele mari de date și de inteligența artificială. Aceasta din urmă este deosebit de relevantă în contextul

provocărilor tehnologice și al schimbărilor rapide care au avut loc în UE.

Alte întrebări

19. V-ați retrage candidatura în cazul unui aviz nefavorabil al Parlamentului cu privire la numirea dvs. ca membru al Curții?

În cadrul interviurilor și al răspunsurilor la acest chestionar, mă voi strădui să obțin un aviz favorabil din partea Parlamentului European, care este extrem de important pe parcursul întregului proces. Guvernul portughez m-a nominalizat pe baza experienței mele în domeniul finanțelor publice și după intervievarea mai multor candidați de către Parlamentul portughez. În funcție de avizul Parlamentului European, voi consulta guvernul portughez cu privire la candidatura mea.